

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över promemorian Förbättrad kontroll av ersättningsanspråk i brottmål där åtal inte har väckts (Ju2020/03627)

Sammanfattning

Hovrätten har ingen erinran mot förslaget.

Hovrätten anser dock att förslaget inte är tillräckligt ingripande utan förrespråkar att ett avsevärt större grepp tas i frågan för att säkerställa ett optimalt utnyttjande av statens resurser. För det fall förslaget införs bör beloppsgränsen sättas betydligt lägre än 100 000 kr och förhörstiden anges. Hovrätten anser vidare att brottmålstaxan bör ses över.

Förslaget är inte tillräckligt ingripande

Hovrätten anser att det är en brist i promemorian att inte tillräcklig statistik gällande biträdenas ersättningsanspråk har redovisats. Med hänsyn till det ökade antalet s.k. förordnandemål, med ökade biträdeskostnader som följd, bör regeringen ta ett avsevärt större grepp om den nuvarande ersättningsmodellen. Exempelvis skulle ersättning till biträden som huvudregel kunna utgå enligt en schablon kopplad till antalet förhörstimmar under förundersökningen i stället.

Beloppsgränsen bör sättas betydligt lägre och förhörstiden anges

Om förslaget införs anser hovrätten att beloppsgränsen för när undersökningsledaren ska höras bör sättas betydligt lägre, förslagsvis till 30 000 kr. Vår uppfattning är att den övervägande andelen ersättningsanspråk ligger under denna beloppsgräns. Om förslaget införs anser hovrätten vidare att det är av stor vikt att undersökningsledaren till domstolen, vid ingivande av beslut om att förundersökningen läggs ned eller att åtal inte väcks, anger den sammanlagda tid som biträdet har närvarat vid förhör. Detta skulle inte innebära någon större arbetsbörda för undersöknings-

ledaren. Samtidigt skulle domstolen få ett bättre underlag vid granskning av ersättningsanspråken.

Brottmålstaxan bör ses över

När brottmålstaxan infördes 1973 angavs i förarbetena de moment som skulle rymmas inom taxan så som bl.a. sammanträffande med klient, genomgång och eventuellt framtagande av bevisning samt deltagande vid huvudförhandling (se SOU 1995:81 s. 243–244). Det kan särskilt anmärkas att biträde vid förhör inte angavs som ett sådant moment. När taxan infördes förordnades offentliga försvarare regelmässigt när stämning utfärdades. Numera förordnas offentliga försvarare och målsägandebiträden ofta inför ett första förhör inom ramen för en förundersökning. Mot denna bakgrund anser hovrätten att det finns anledning att se över brottmålstaxan. (Jfr även SOU 2014:86 s. 333.)

Detta ärende har handlagts av hovrättspresidenten Anders Hagsgård, hovrättsrådet Linda Carlsson och tf. hovrättsassessorn Sofia Fors (föredragande).

På hovrättens vägnar

Anders Hagsgård

Sofia Fors